

Source :

ไทยรัฐ

Date :

13 ต.ค. 2560

Page :

5

No :

ยาใหญ่การเมือง

๓ ●...“เดอะมาร์ค” อภิลิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคปชป. และอดีตนายกฯ ชุ่มซ้อมร้องเพลงร่วมงานคอนเสิร์ตการกุศล “แสงเทียนบนดาดฟ้า” วันที่ 14 ธ.ค. เวลา 19.00 น. ที่ศูนย์วัฒนธรรม โดยจะมีการนำเพลงพระราชนิพนธ์ของในหลวงรัชกาลที่ 9 มาขับร้อง รายได้หลังหักค่าใช้จ่ายนำไปพัฒนาการศึกษาพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้ ใครอยากฟังเสียง “เดอะมาร์ค” รีบไปจองบัตรกันได้... ● หลังจาก “บิ๊กตู่” พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกฯ และหัวหน้า คสช. ประกาศช่วงเลือกตั้งชัดเจน คุณากร ปรีชาชนะชัย อดีต ส.ส.สุรินทร์

พรรคเพื่อไทย บอกการลงพื้นที่พบประชาชนจะถามแค่ทุกข์สุขอย่างเดียวไม่ได้ ต้องเน้นล้วงลึกให้ถึงแก่นของปัญหาเพื่อจะได้ข้อมูลนำไปเสนอพรรค คิดนโยบายหาเสียงในการเลือกตั้งสมัยที่สอง ตั้งใจโชว์ผลงานเต็มที่... ● คณะกรรมการปฏิรูป. เพิ่งแต่งตั้ง สราวุธ เบญจกุล เลขาธิการ สนง.ศาลยุติธรรม เป็นกรรมการรัฐธรรมนูญ แต่สื่อบางฉบับเขียนผิดเป็นอดีตเลขาธิการ สนง.ศาลยุติธรรม ทราบแล้วเปลี่ยน และตอนนี้ยังรับงานหนักเพื่อชาติ เป็นกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ขอโอกาสนี้เชิญประชาชนเสนอแนวปฏิรูปฯ ผ่าน <http://reform.coj.go.th/> โปรดช่วยกันแชร์ไอเดียเข้ามา อย่าให้เสียของนะจ๊ะ... ●

Source :

ข่าวสด

Date : 13 ต.ค. 2560

Page : 3

No: 60354854

ศาลเปิดเว็บ-ถามประชาชนเรื่อง

ปฏิรูประบบยุติธรรม-ถ่วงดุล'ตำรวจ-อัยการ'

วันที่ 12 ต.ค. นายสุริยัณฑ์ หงษ์วิไล โฆษกศาลยุติธรรม เผยว่า คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีนายสราวุธ เบญจกุล เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม และนายชาญณรงค์ ปราบัติจิตต์ ประธานแผนกคดีคุ้มครองสิทธิในศาลอุทธรณ์ ร่วมเป็นกรรมการเปิดให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อใช้พิจารณาเป็นแนวทางการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด โดยจะสอบถามความเห็นหลากหลายด้านตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 258 ง (1)(2)(3) กำหนด

คือ 1.ให้กำหนดระยะเวลาดำเนินงานทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และมีกลไกช่วยเหลือประชาชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ รวมทั้งสร้างกลไกเพื่อให้มีการบังคับใช้ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในสังคม

2.ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ชัดเจนเพื่อมิให้เกิดขาดอายุความ และสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา รวมทั้งกำหนดให้การสอบสวนต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์ และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกันเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก

3.เสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ให้มุ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยสะดวกและรวดเร็ว

นายสุริยัณฑ์กล่าวว่า จึงขอเชิญชวนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมปฏิรูปประเทศ โดยเฉพาะด้านกระบวนการยุติธรรม ซึ่งจะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยตรง สามารถแสดงความคิดเห็นได้ในเว็บไซต์ของสำนักงานศาลยุติธรรมทาง <http://reform.coj.go.th/>

หลวงจ่าบุญเนติศาสตร์:จากอธิการบดีสู่ประธานศาลฎีกา

เมื่อ

ครั้งที่ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ “วัดรอยเท้า” ยึดอำนาจล้มรัฐบาลของจอมพล ป.พิบูลสงคราม ในวันที่ 16 กันยายน ปี 2500 นั้น จอมพล ป.ได้หลบหนีออกนอกประเทศทางชายแดนจังหวัดตราด โดยไม่ยอมลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ซึ่งต่อมาได้มีการแต่งตั้งให้ นายพจน์ สารสิน เป็นนายกฯคนใหม่ แต่มีอีกตำแหน่งหนึ่งที่จอมพล ป.ก็ยังไม่ได้ลาออกในตอนนั้นคือตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่เป็นตำแหน่งมีวาระ ดังนั้นเพื่อให้งานของมหาวิทยาลัยดำเนินไปได้โดยสะดวก จึงต้องมีผู้รักษาการอธิการบดี ในวันที่ 27 กันยายน ปี 2500 สภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จึงได้ตั้ง ศาสตราจารย์ ทวี แรงจำ คณบดีคณะรัฐศาสตร์ให้รักษาการอธิการบดีด้วยเป็นเวลาประมาณสามเดือน

กระทรวงยุติธรรมให้ไปศึกษาด้านกฎหมายต่อที่ประเทศอังกฤษ โดยท่านได้เข้าเรียนที่สำนักมิดเดิลเทมเปิล เรียนจบได้เนติบัณฑิตเกียรตินิยมในปี 2471 เดินทางกลับไทยเข้ารับราชการเป็นผู้พิพากษาในปี 2472 สำหรับชีวิตสมรส ท่านแต่งงานกับ คุณอรุณ โปษยะจินดา หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองคนที่รับราชการทำงานทางด้าน

ช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยท่าน จึงเสนอให้ตั้ง ศาสตราจารย์หลวงจ่าบุญเนติศาสตร์ เป็นผู้รักษาการและให้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีของจอมพล ป.หมดลง ซึ่งสภามหาวิทยาลัยฯก็เห็นด้วย หลวงจ่าบุญฯจึงได้รับแต่งตั้งเป็นอธิการบดีตัวจริงสืบต่อมาตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม ปี 2500 จนถึงวันที่ 7 มกราคม ปี 2503

หลวงจ่าบุญเนติศาสตร์ หรือจ่าบุญ เป็นคนกรุงเทพฯ เกิดในสกุล “โปษยานนท์” ที่บ้านตำบลถนนราชวงศ์ อำเภอจักรวรรดิ จังหวัดพระนคร เมื่อวันที่ 7 เมษายน ปี 2445 บิดาชื่อ นายอง มารดาชื่อ นางเนี้ย ท่านกำพร้าบิดามาตั้งแต่อายุได้ 10 ปี ได้อาศัยอยู่กับพระยาพิพัฒน์ธนาทร ตั้งเสียให้เรียนหนังสือ การศึกษาเริ่มที่

โรงเรียนครูแดง กับโรงเรียนทองนพคุณ แล้วจึงไปเรียนที่โรงเรียนสวนกุหลาบตอนที่มียายุได้ 10 ปี ก่อนที่จะไปเข้าเรียนที่โรงเรียนราชวิทยาลัย จนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 ท่านจะเป็นคนเรียนเก่ง ในปี 2461 ก็ได้เข้าไปเรียนที่โรงเรียนกฎหมายกระทรวงยุติธรรม จบการศึกษาได้เป็นเนติบัณฑิตไทยในปี 2465 ปีถัดมาจึงได้รับทุนจาก

ตุลาการจะไม่กระทบกระเทือนมากนัก หลวงจ่าบุญเองก็ก้าวหน้าในตำแหน่งราชการ ได้ขึ้นเป็นอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ในปี 2485 สมัยรัฐบาลของจอมพล ป.พิบูลสงคราม ซึ่งอยู่ในช่วงสงคราม และในปี 2487 ท่านก็ได้เลื่อนขั้นเป็นผู้พิพากษาศาลฎีกา ดังนั้นต่อมาในปี 2488 ถึงต้นปี 2489 ท่านจึงเป็นหนึ่งในคณะผู้พิพากษาคดีอาญาการสงคราม คดีนี้เป็นคดีดังและสำคัญ ที่มีอดีตนายกรัฐมนตรี จอมพล ป. และรัฐมนตรีบางนายที่ร่วมงานในยามสงครามตกเป็นผู้ต้องหาด้วย ศาลพิพากษาว่าโมฆะ จะใช้กฎหมายย้อนหลังไม่ได้ ให้ปล่อยตัวผู้ต้องหา

ทางด้านวิชาการ หลวงจ่าบุญฯได้เข้ามาเป็นผู้บรรยายหรืออาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตั้งแต่ปี 2483 ตั้งแต่สมัยที่มหาวิทยาลัยยังใช้ชื่อดั้งเดิม

ว่ามหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง และยังมี ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ เป็นผู้ประศาสน์การ ท่านได้เป็นอาจารย์พิเศษมากกว่า 10 ปีก็ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นศาสตราจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยในปี 2497 สมัยที่มี พระยาฉัตรพลีธรรมประคัลภ์ เป็นคณบดีคณะนิติศาสตร์ และมีอธิการบดีชื่อจอมพล ป.พิบูลสงคราม

ท้ายที่สุดท่านก็ได้ขึ้นเป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่อจาก วาระของจอมพล ป. ในวันที่ 23 ธันวาคม ปี 2500 คอนันท์เพ็งจะ เสร็จจากการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 2 ของปี จึงเป็นช่วงเวลาก่อนที่ พลโทถนอม กิตติขจร จะเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในคอนันต์ ปี 2501 ขณะนั้นผู้ช่วยอธิการบดีทำงานประจำคือเลขานุการ มหาวิทยาลัย

หลวงจำรูญฯ เป็นอธิการบดีอยู่ประมาณ 2 ปี จนถึงต้นปี 2503 ท่านจึงได้พ้นจากตำแหน่งอธิการบดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพราะ ท่านได้ขึ้นดำรงตำแหน่งประธานสภาฎีกา ตั้งแต่ปลายปี 2502 สาย งานตุลาการเป็นงานที่ท่านรักและยึดเป็นอาชีพมาตั้งแต่จบการศึกษา จากอังกฤษ ดังนั้นจึงวางมือจากงานมหาวิทยาลัย ตอนที่ท่านขึ้นเป็น ประธานสภาฎีกานั้นเป็นเวลา ที่ จอมพลสฤษดิ์ หัวหน้าคณะปฏิวัติที่

ยึดอำนาจในวันที่ 20 ตุลาคม ปี 2501 ได้ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีเอง แล้ว และต่อมามายกฯท่านก็ได้เข้ามาเป็นนายกสภามหาวิทยาลัย โดยให้นายทหารที่เป็นรองนายกฯคือ พลเอกถนอม เข้ามาเป็น อธิการบดีสืบต่อจากหลวงจำรูญฯ ทางหลวงจำรูญฯนั้นท่านได้เป็น ประมุขของอำนาจตุลาการอยู่ประมาณ 2 ปี ท่านก็ได้เกษียณอายุ ราชการจากสภาฎีกาในปี 2504

สำหรับตำแหน่งทางการเมืองนั้นหลวงจำรูญฯได้เข้ามารับ ตำแหน่งภายหลังการเกษียณอายุราชการแล้วถึง 8 ปี ท่านได้รับเชิญ จาก จอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีให้เข้าร่วมรัฐบาลเป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในรัฐบาลของนายถนอม พลเอกถนอม เมื่อภายหลังการเลือกตั้ง ปี 2512 ครั้งนั้นเป็นรัฐบาลที่มีพรรคสห ประชาไทยเป็นพรรครัฐบาล แต่ไม่มีชื่อที่ท่านได้มีบทบาทในการ เลือกตั้ง เชื่อว่าท่านเข้ามาสู่ตำแหน่งในฐานะผู้อาวุโสทางศาลที่จะให้ ไปดูแลงานเกี่ยวกับกฎหมาย และท่านก็ได้เข้าร่วมรัฐบาลจอมพล ถนอมยึดอำนาจล้มรัฐบาลตัวเองในวันที่ 17 พฤศจิกายน ปี 2514 ครั้นต่อมาในเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2516 เมื่อจอมพลถนอมตั้งรัฐบาล ใหม่ หลวงจำรูญฯได้รับตำแหน่งประธานที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ปี เดียวกันนี้ท่านยังได้รับแต่งตั้งเป็นอนุญาโตตุลาการของศาลโลกที่ กรุงเฮกอีกด้วย

ศาสตราจารย์ หลวงจำรูญเนติศาสตร์ได้พ้นวงการเมืองไป ได้ 2 ปีท่านก็ถึงแก่อสัญกรรมในปี 2518.

ธนิต เศรษฐบุตร

กระบวนการและผลทางกฎหมาย เมื่อผู้บริโภคฟ้องพอร์ด เป็นคดีแบบกลุ่ม (Class Action)

ตามที่มีข่าวว่าผู้บริโภคเป็นผู้เสียหายจากการใช้รถยนต์พอร์ด ได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัทพอร์ด มอเตอร์ คัมปะนี (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ เป็นจำเลย ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ในเรื่องคุ้มครองผู้บริโภค ความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่อง และความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พร้อมกับการยื่นคำร้องขอให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม โดยมีสมาชิกกลุ่มประกอบด้วยผู้บริโภคที่เป็นผู้เสียหายจากการใช้รถยนต์พอร์ดจำนวนมากหลายร้อยราย นั้นนับว่าเป็นคดีแรกที่มีการฟ้องร้องดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class Action) ตั้งแต่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 26) พ.ศ.2558 ว่าด้วยการดำเนินคดีแบบกลุ่ม มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2558 เป็นต้นมา

โดยขณะนี้ศาลอยู่ระหว่างพิจารณาว่าจะอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มหรือไม่ โดยล่าสุดศาลได้เลื่อนการไต่สวนคำร้องขออนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มจากวันที่ 3 กรกฎาคม 2560 ไปเป็นวันที่ 11 กันยายน 2560 การฟ้องคดีแบบกลุ่มในครั้งนี้จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและติดตามเป็นอย่างยิ่ง

และมีข้อที่น่าสนใจศึกษาด้วยว่ากระบวนการและผลทางกฎหมายในการดำเนินคดีแบบกลุ่มเป็นอย่างไร และมีลักษณะเฉพาะอย่างไรบ้าง

การดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class Action) เป็นการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนความเสียหายที่บรรดาผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากการกระทำเดียวกัน จึงมีประโยชน์หลายอย่าง ได้แก่ กรณีที่มีผู้เสียหายที่มีมูลเหตุในการฟ้องคดีร่วมกันเป็นจำนวนมาก การจะฟ้องคดีโดยผู้เสียหายทุกคนเป็นโจทก์ร่วมกันย่อมทำให้ไม่ได้รับความสะดวก หรือถ้าผู้เสียหายทุกคนต่างคนต่างฟ้องคดีก็ย่อมก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแก่ผู้เสียหายทุกคน

การดำเนินคดีแบบกลุ่มโดยแต่งตั้งตัวแทนสมาชิกกลุ่มที่เป็นผู้เสียหายให้เป็นโจทก์ฟ้องคดี จึงเป็นการหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในการฟ้องคดีและความขัดแย้งกันของคำพิพากษา เป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีและลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล

และยังเป็นการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายเพียงเล็กน้อยที่ไม่คุ้มค่าใช้จ่ายในการฟ้องคดีต่อศาล ให้ได้รับการเยียวยาความเสียหาย ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนที่ถูกละเมิดสิทธิด้วย

การดำเนินคดีแบบกลุ่มนี้เป็นวิธีพิจารณาคดีที่นิยมบังคับใช้อย่างกว้างขวางในสหรัฐอเมริกาที่ใช้ระบบกฎหมายแองโกล-อเมริกัน และยังแพร่หลายไปในกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณีหรือระบบคอมมอนลอว์ เช่น ประเทศแคนาดา ประเทศออสเตรเลีย และในกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมาย หรือระบบซีวิลลอว์ เช่น รัฐควิเบคของประเทศแคนาดา ประเทศบราซิล ประเทศจีน และประเทศฝรั่งเศส ด้วย

ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 26) พ.ศ.2558 ซึ่งบัญญัติให้การดำเนินคดีแบบกลุ่มเป็นวิธีพิจารณาวิสามัญในศาลชั้นต้นอีก

ประเภทหนึ่งนอกเหนือจากวิธีพิจารณาวิสามัญด้วย วิธีพิจารณาคดีในศาล การพิจารณาคดีโดยขาดนัด และอนุญาโตตุลาการ โดยการร่างกฎหมายการดำเนินคดีแบบกลุ่มของประเทศไทยได้ยกเว้นโดยนำหลักการส่วนใหญ่มาจากกฎข้อ 23 ของกฏสหพันธรัฐว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความแพ่ง (Rule 23 of Federal Rules of Civil Procedure) ของสหรัฐอเมริกา

บทบัญญัติเรื่องการดำเนินคดีแบบกลุ่มมีทั้งสิ้น 49 มาตรา ตั้งแต่มาตรา 222/1 ถึง มาตรา 222/49 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยกระบวนการพิจารณาส่วนใดที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในการดำเนินคดีแบบกลุ่มโดยเฉพาะให้นำเอาบทบัญญัติในภาค 1 บททั่วไป และบทบัญญัติในคดีสามัญของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม และกำหนดให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งเว้นแต่ศาลแขวงมีอำนาจในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

การดำเนินคดีแบบกลุ่มตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งดังกล่าว หมายความว่า การดำเนินคดีที่ศาลอนุญาตให้เสนอคำฟ้องต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาแสดงสิทธิของโจทก์และสมาชิกกลุ่ม โดยในคดีละเมิด คดีผิดสัญญา คดีเรียกร้องสิทธิตามกฎหมายต่างๆ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภค แรงงาน หลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ การแข่งขันทางการค้า

กลุ่มบุคคลที่ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากข้อเท็จจริงและหลักกฎหมายเดียวกัน คือมีข้อเท็จจริงร่วมกันที่ก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องร่วมกันของกลุ่มบุคคล และมีสภาพแห่งข้อหา คำขอบังคับ และข้ออ้างข้ออาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาที่เหมือนกัน และมีลักษณะเฉพาะของกลุ่มบุคคลเหมือนกัน แม้ว่าจะมีลักษณะของความเสียหายที่แตกต่างกันก็สามารถแต่งตั้งตัวแทนสมาชิกกลุ่มให้เป็นโจทก์ยื่นคำร้องขอดำเนินคดีแบบกลุ่มพร้อมกับการยื่นฟ้องคดีต่อศาลเพื่อขอให้ศาลพิจารณานุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มได้ โดยผู้ที่ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากข้อเท็จจริงและหลักกฎหมายเดียวกันจะอยู่ในฐานะเป็นสมาชิกกลุ่ม และเฉพาะสมาชิกกลุ่มที่เป็นโจทก์เท่านั้นที่จะมีฐานะเป็นคู่ความในคดี

ตัวอย่างของกรณีที่สามารถดำเนินคดีแบบกลุ่มได้ เช่น กรณีรถแก๊สระเบิดทำให้ผู้ได้รับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน เป็นจำนวนมาก กรณีโรงงานปล่อยน้ำเสียลงสู่แม่น้ำทำให้ผู้เลี้ยงกุ้ง ผู้เลี้ยงปลา ชาวสวน ผู้ใช้น้ำจากแม่น้ำ ได้รับความเสียหาย กรณีที่น้ำมันจากเรือบรรทุกน้ำมันรั่วไหลลงสู่ทะเลสร้างความเสียหายต่อประชาชน ชาวประมง ระบบนิเวศวิทยา ทรัพยากรธรรมชาติ และธุรกิจการท่องเที่ยว

กรณีกลุ่มลูกจ้างฟ้องเรียกค่าเสียหายจากนายจ้าง หรือกลุ่มผู้บริโภคฟ้องเรียกค่าเสียหายจากผู้ประกอบการ เป็นต้น

การที่ศาลจะพิจารณานุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มนอกจากศาลจะพิจารณาหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังต้องพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มบุคคลที่มีสมาชิกจำนวนมากและการดำเนินคดีอย่างคดีสามัญจะทำให้เกิดความไม่สะดวกในการดำเนินคดี โจทก์มีคุณสมบัติ ส่วนได้เสีย รวมทั้งการได้มาซึ่งสิทธิการเป็นสมาชิกกลุ่มตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการดำเนินคดีแบบกลุ่ม พ.ศ.2559

และโดยเฉพาะต้องให้ความช่วยเหลือแก่โจทก์ รวมทั้งทนายความที่โจทก์เสนอให้เป็นทนายความของกลุ่มสามารถดำเนินคดีคุ้มครองสิทธิของกลุ่มบุคคลได้อย่างเพียงพอและเป็นธรรม

ในการดำเนินคดีแบบกลุ่มโจทก์และทนายความของกลุ่มมีบทบาทสำคัญมากในการทำหน้าที่ปกป้องผลประโยชน์และเรียกร้องค่าเสียหายแทนสมาชิกกลุ่มทั้งหมด กฎหมายจึงกำหนดให้ศาลต้องตรวจสอบการทำหน้าที่ของโจทก์และทนายความของกลุ่มเป็นการเฉพาะด้วย

เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มแล้ว ศาลจะประกาศและส่งคำบอกกล่าวคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทราบโดยในประกาศและคำบอกกล่าวนี้จะแจ้งรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับคดี เช่น ชื่อและที่อยู่ของคู่ความและทนายความฝ่ายโจทก์ ข้อความโดยย่อของคำฟ้องและลักษณะของกลุ่มบุคคลที่ชัดเจน สิทธิของสมาชิกกลุ่ม ระยะเวลาการแจ้งความประสงค์ออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ผลของการออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ผลของคำพิพากษาที่ผูกพันสมาชิกกลุ่ม การประกาศและส่งคำบอกกล่าวที่มีประสิทธิภาพไปยังสมาชิกกลุ่มให้ได้รับรู้อย่างทั่วถึงกันจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการคุ้มครองสิทธิในการเรียกร้องค่าเสียหายให้กับสมาชิกกลุ่ม

ผลของคำพิพากษาศาลในการดำเนินคดีแบบ

กลุ่มจะผูกพันสมาชิกกลุ่มทุกคนแม้ว่าสมาชิกกลุ่มไม่ได้เป็นคู่ความในคดีก็ตาม อันเป็นการยกเว้นหลักคำพิพากษาผูกพันเฉพาะคู่ความ (Res Judicata) ตามมาตรา 145 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง อย่างไรก็ตาม กฎหมายให้สิทธิสมาชิกกลุ่มที่ไม่ประสงค์จะผูกพันตามคำพิพากษาในคดีแบบกลุ่มที่จะแสดงความประสงค์ออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม (Opt-out) โดยการแจ้งความประสงค์ต่อศาลภายในระยะเวลาที่กำหนด และเนื่องจากสมาชิกกลุ่มไม่มีฐานะเป็นคู่ความเพราะไม่ได้เป็นโจทก์ในคดี จึงมีสิทธิจำกัดเพียงเท่าที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น

เช่น สิทธิในการเข้าฟังการพิจารณาคดี สิทธิในการร้องขอและคัดค้านการร้องขอเข้าแทนที่โจทก์ สิทธิในการตรวจเอกสารหรือขอคัดสำเนาเอกสารในสำนวนคดี สิทธิในการจัดหาทนายความคนใหม่มาดำเนินคดีแทนทนายความของกลุ่ม และสิทธิในการตรวจและโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้

การดำเนินคดีแบบกลุ่มมีรูปแบบการดำเนินคดีที่มีลักษณะเฉพาะหลายประการ เช่น ในวันนัดพร้อมหรือวันชี้สองสถานได้กำหนดให้มีการนำหลักการเปิดเผยเอกสาร (Discovery of Document) ที่คู่ความจะต้องนำพยานเอกสารและพยานวัตถุที่ประสงค์จะอ้างอิงมาแสดงต่อศาลเพื่อให้ศาลและคู่ความอีกฝ่ายตรวจดู และการสอบถามข้อเท็จจริง (Interrogatories) ที่ศาลจะสอบถามข้อเท็จจริงต่างๆ ในคดีจากคู่ความว่าข้อเท็จจริงโดยอมรับหรือปฏิเสธ มาใช้ในกระบวนการตรวจสอบพยานหลักฐานและรวบรวมข้อเท็จจริง

ก่อนวันสิ้นพยาน

ศาลยังมีอำนาจในการแสวงหาข้อเท็จจริงในคดีเพิ่ม: ติม. ด้ด้วยตนเองนอกเหนือจากพยานหลักฐานของคู่ความ มีอำนาจในการสั่งให้บังคับกลุ่มย่อย เนื่องจากลักษณะความเสียหายที่แตกต่างกันระหว่างบุคคลในกลุ่มได้ด้วย

นอกจากนี้ศาลมีอำนาจสั่งให้สมาชิกกลุ่มเข้าแทนที่โจทก์ สั่งให้โจทก์และสมาชิกกลุ่มจัดหาทรัพย์สินความลับใหม่ยกดำเนินการคดีแยก และสั่งยกเลิกการดำเนินคดีแบบกลุ่มได้

ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด และมีบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์เรื่องอายุความในการฟ้องคดีของสมาชิกกลุ่มจะสะดุดหยุดลงไว้เป็นการเฉพาะในหลายกรณี เช่น กรณีที่ศาลมีคำสั่งถึงที่สุดอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม อายุความในการฟ้องคดีของสมาชิกกลุ่มจะสะดุดหยุดลง นับตั้งแต่วันที่โจทก์ยื่นคำร้องขออนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม เป็นต้น

คำพิพากษาของศาลในการดำเนินคดีแบบกลุ่มจะกล่าวถึงลักษณะโดยชัดเจนของกลุ่มบุคคลหรือกลุ่มย่อยที่จะต้องถูกผูกพันตามคำพิพากษา และในกรณีที่ศาลพิพากษาให้จำเลยชำระหนี้เป็นเงิน คำพิพากษาต้องระบุจำนวนเงินที่จำเลยต้องชำระให้แก่โจทก์ รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณในการชำระเงินให้สมาชิกกลุ่ม

เมื่อศาลมีคำพิพากษาในการดำเนินคดีแบบ

กลุ่มให้โจทก์ชนะคดีแล้ว โจทก์หรือทายาทความฝ่ายโจทก์เท่านั้นที่มีอำนาจดำเนินการบังคับคดีแทนสมาชิกกลุ่มทั้งหมด โดยสมาชิกกลุ่มมีสิทธิที่จะยื่นคำขอรับชำระหนี้แต่ไม่มีสิทธิที่จะดำเนินการบังคับคดีด้วยตนเอง และศาลต้องประกาศและส่งคำบอกกล่าวแจ้งคำพิพากษาให้อธิบดีกรมบังคับคดีและสมาชิกกลุ่มทราบ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในเวลาที่ศาลกำหนด

เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจพิจารณาคำขอรับชำระหนี้ ออกคำสั่งในเรื่องการขอรับชำระหนี้ และมีอำนาจเรียกคู่ความในคดี สมาชิกกลุ่ม ผู้มีส่วนได้เสียหรือ บุคคลที่เกี่ยวข้อง มาสอบสวนในเรื่องคำขอรับชำระหนี้ของสมาชิกกลุ่มได้ สมาชิกกลุ่มมีสิทธิโต้แย้งคัดค้านคำขอรับชำระหนี้ของสมาชิกกลุ่มคนอื่นได้ สมาชิกกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งในเรื่องคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถยื่นคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีต่อศาลได้ และหากสมาชิกกลุ่มไม่เห็นด้วยกับคำสั่งศาลก็สามารถอุทธรณ์และฎีกาได้

คู่ความในการดำเนินคดีแบบกลุ่มมีสิทธิอุทธรณ์และฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล โดยไม่มีข้อจำกัดสิทธิเรื่องทุนทรัพย์ของการอุทธรณ์และฎีกาในข้อเท็จจริงมาใช้บังคับ ส่วนสมาชิกกลุ่มเนื่องจากไม่ได้เป็นคู่ความในคดีจึงไม่มีสิทธิอุทธรณ์และฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล เว้นแต่เป็นการอุทธรณ์และฎีกาคำสั่งของศาลในเรื่องคำสั่งชำระหนี้

ของเจ้าพนักงานบังคับคดี

เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รวบรวมเงินหรือทรัพย์สินของจำเลยเสร็จและหักค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีแล้ว กฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินให้ผู้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนที่เป็นเจ้าหนี้บุริมสิทธิเป็นลำดับแรก จากนั้นจ่ายเงินรางวัลของทายาทความฝ่ายโจทก์ แล้วจึงจ่ายค่าฤชาธรรมเนียมให้แก่โจทก์เป็นลำดับต่อไป และจ่ายให้โจทก์ สมาชิกกลุ่ม และเจ้าหนี้อื่นที่มิได้รับได้รับทรัพย์สิน เป็นลำดับสุดท้าย

การฟ้องเรียกค่าเสียหายโดยใช้การดำเนินคดีแบบกลุ่ม สมาชิกกลุ่มจึงต้องพิจารณาถึงโอกาสที่จะได้รับการชดใช้ค่าเสียหายและจำนวนค่าสินไหมทดแทนความเสียหายที่จะได้รับด้วย

ในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ทายาทความฝ่ายโจทก์จะมีบทบาทสำคัญในการรวบรวมผู้เสียหายข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน เพื่อประกอบภาระเรียกร้องค่าเสียหายจากจำเลย และเป็นผู้ออกเงินตรวจสอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีไปก่อน กฎหมายจึงกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายเงินรางวัลทายาทความฝ่ายโจทก์ไว้เป็นการเฉพาะ โดยกำหนดให้จำเลยเป็นผู้จ่ายเงินรางวัลทายาทความฝ่ายโจทก์ (ซึ่งแตกต่างจากสหรัฐอเมริกาที่สมาชิกกลุ่มจะเป็นผู้จ่ายเงินรางวัลทายาทความ)

และให้ศาลกำหนดจำนวนเงินรางวัล โดยพิจารณาถึงความยากง่ายของคดีประกอบกับระยะเวลาและการทำงานของทายาทความฝ่ายโจทก์ รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแบบกลุ่มที่ทายาทความฝ่ายโจทก์ได้เสียไป

และในกรณีที่คำพิพากษาศาลกำหนดให้จำเลยใช้เงิน จำนวนเงินรางวัลของทายาทความฝ่ายโจทก์ต้องไม่เกินร้อยละสามสิบของจำนวนเงินที่โจทก์และสมาชิกกลุ่มมีสิทธิได้รับ ซึ่งเรื่องเงินรางวัลทายาทความฝ่ายโจทก์นี้ นักกฎหมายบางท่านมีความคิดเห็นว่า เป็นการยุยงส่งเสริมให้มีความก้าวร้าวและทำให้ทายาทความได้รับประโยชน์แทนที่จะเป็นสมาชิกกลุ่ม

สำหรับการฟ้องคดีแบบกลุ่มซึ่งผู้บริโภคที่เป็นผู้เสียหายจากการใช้รถยนต์ฟอร์ดเป็นโจทก์ฟ้องคดี โดยมีสมาชิกกลุ่มเป็นผู้เสียหายจำนวนหลายร้อยรายในครั้งนี้ ได้แสดงให้เห็นถึงความตื่นตัวของผู้บริโภคในการเรียกร้องและปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนเองได้เป็นอย่างดี

และเป็นการใช้มาตรการทางกฎหมายที่มีผลต่อการกระตุ้นเตือนบรรดาผู้ประกอบการธุรกิจให้ตระหนักถึงความตื่นตัวของผู้บริโภคที่มีมากขึ้น และทำให้บรรดา ผู้ประกอบการธุรกิจต้องเพิ่มความระมัดระวังและให้ความสำคัญและความเอาใจใส่ต่อมาตรฐานและคุณภาพของสินค้าและบริการของตนให้มากยิ่งขึ้นด้วย

ธนกฤต วรธนัชชากุล

อัยการจังหวัดประจำสำนักงานกฤษฎีกาสูงสุด

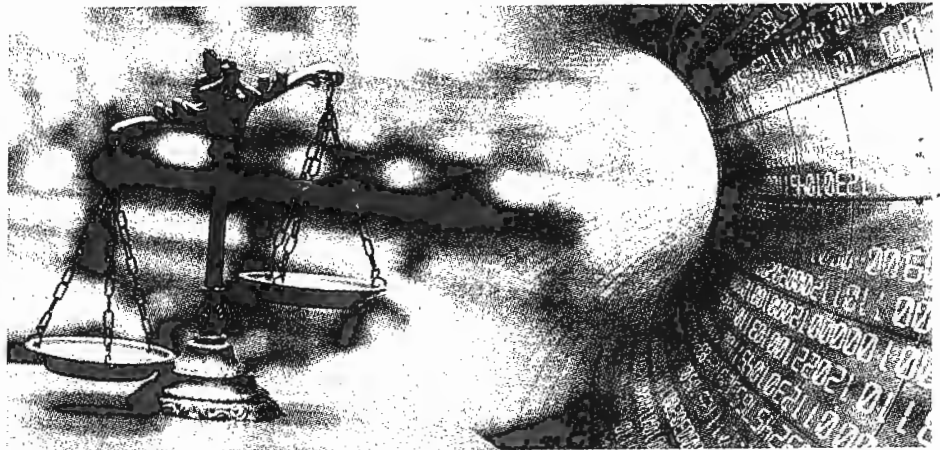
นิติศาสตร์รอบตน

๑ ณรงค์ ใจหาญ

5

เป้าหมายของการพัฒนาประเทศไทยให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจในยุคที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในภาคอุตสาหกรรม และการบริการต่างๆ รวมถึงการนำมาใช้เพื่อให้บริการของภาครัฐที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น การนำเทคโนโลยีเข้าใช้แทนกำลังคนในบางส่วนของงาน และการเพิ่มผู้ปฏิบัติงานให้ทำงานในลักษณะที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะด้านสำหรับงานนั้นๆ ในการพัฒนาประเทศดังกล่าวจึงเป็นโจทย์ที่ท้าทายสำหรับนักนิติศาสตร์ว่า บทบาทของนักนิติศาสตร์ จะเข้ามาดำเนินงานในฐานะเป็นผู้ให้คำปรึกษาทางกฎหมาย การดำเนินคดี และการออกกฎระเบียบต่างๆ ในสังคมไทยยุค 4.0 ที่ทำให้ประชาชน ผู้ประกอบการสามารถใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพการเดินทางการขนส่ง และติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ จะมีลักษณะอย่างไร การเรียนการสอนกฎหมายต้องปรับเปลี่ยนไปอย่างไร

กฎหมายและนักนิติศาสตร์ ในยุคไทยแลนด์ 4.0

ในด้านกฎหมาย การออกกฎหมายมีหลักการเปลี่ยนไปจากเดิมอันเนื่องมาจากบทบัญญัติของมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่วางกรอบการออกกฎหมายที่มีผลกระทบต่อประชาชนว่าจะต้องไม่ก่อให้เกิดภาระแก่ประชาชนจนเกินควร การจะกำหนดเงื่อนไขให้ภาคเอกชนต้องขออนุญาตก่อนการดำเนินการต้องกระทำเท่าที่จำเป็น ส่วนการกำหนดมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายควรใช้มาตรการบังคับทางปกครองมากกว่าการใช้มาตรการลงโทษทางอาญา และการกำหนดโทษทางอาญาจะต้องกระทำเฉพาะกรณีที่เป็นการกระทำความผิดที่ร้ายแรงเท่านั้น กรอบของกฎหมายที่มาตรา 77 วางไว้นี้ เท่ากับว่า องค์การที่รับผิดชอบในการเสนอกฎหมาย พิจารณากฎหมาย และออกกฎหมายจะถือหลักการในมาตรานี้ เพื่อกันกรองว่ากฎหมายใดควรออกหรือไม่ และกฎหมายที่ออกมาจะต้องไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อการดำเนินชีวิต การดำเนินกิจกรรมภาคเอกชน จนเกินสมควร จึงถือได้ว่าเป็นการลดการออกกฎหมาย และลดการกำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดอาญา ไปในคราวเดียวกัน (de-legalization and de-criminalization) อีกทั้งหากมีความจำเป็นต้องขออนุญาตต่อหน่วยงานภาครัฐ การพิจารณาคำขอจะต้องกำหนดระยะเวลาของการพิจารณาได้อย่างชัดเจนเพื่อให้ผู้ยื่นคำร้องทราบได้ว่าเขาควรได้รับคำตอบว่าได้รับอนุญาตภายในเวลาใด ซึ่งทำให้การทำกิจกรรมต่างๆ ยุคไทยแลนด์ 4.0 มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ

ข้อท้าทายของนักนิติศาสตร์ที่จะต้องปรับเปลี่ยน เช่น เดิมหากนักธุรกิจต้องการทำสัญญากับคู่ค้าจะมาขอให้นักนิติศาสตร์ร่างสัญญา ตามเงื่อนไขข้อตกลงที่ทั้งสองฝ่ายต้องการ ไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ นักนิติศาสตร์ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายและภาษาต่างประเทศจะเป็นที่ต้องการของลูกค้าเหล่านี้ แต่ในปัจจุบันมีการรวบรวมแบบของสัญญามาตรฐานและที่เป็นสัญญาที่ดีที่สุดไว้ในคอมพิวเตอร์จึงสามารถนำแบบของสัญญาดังกล่าวมาร่างสัญญาให้ได้ด้วยความรวดเร็ว ในทำนองเดียวกัน การเตรียมคดีเพื่อยื่นฟ้องหรือคำให้การหรือเตรียมข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคดีที่ดำเนินการในศาล นักนิติศาสตร์ สามารถสืบค้นคำพิพากษา ความเห็นของนักกฎหมาย รวมถึงงานวิจัยต่างๆ รวมถึงแบบคำฟ้อง คำให้การที่ดี ได้

จากระบบคอมพิวเตอร์ โดยไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปค้นในห้องสมุดหรือเปิดหาคำวินิจฉัยของศาลไทยหรือศาลต่างประเทศ การสืบค้นข้อมูลทำได้รวดเร็ว นักนิติศาสตร์หรือผู้ประกอบการวิชาชีพทางกฎหมายจึงต้องมีทักษะที่สามารถใช้และสืบค้นข้อมูลได้จากระบบคอมพิวเตอร์ได้เป็นอย่างดีแต่ที่ทำงานได้ดีต่างกันคงเป็นทักษะในการวิเคราะห์ และนำเสนอความเห็น หรือข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ด้วยเหตุนี้ นักนิติศาสตร์ในยุค ไทยแลนด์ 4.0 จึงต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลในด้านกฎหมาย การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำเสนอที่เป็นไปได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการมีพื้นฐานทางด้านภาษาต่างประเทศที่สามารถติดต่อกับคนชาติที่เข้ามาดำเนินธุรกิจ หรือประกอบกิจการทางด้านบริการในประเทศไทยด้วย

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนี้แม้จะก่อให้เกิดความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร การค้นข้อมูล และประหยัดเวลาในการให้บริการ แต่ในทางลบ พวกที่ต้องการหาประโยชน์จากการใช้เทคโนโลยีก็มีอยู่มากพอสมควร เช่น การพนันออนไลน์ การเผยแพร่หรือค้าสินค้าผิดกฎหมายไม่ว่าจะเป็น สิ่งลามก ยาหรือเครื่องอุปโภคบริโภคที่ต่อห้าม การส่งเงินทางระบบอินเทอร์เน็ตหรือการใช้เงิน bitcoin เป็นต้น ซึ่งสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องผ่านการกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เพราะบางกรณียังไม่มียกกฎหมายเข้ามากำกับดูแล ในทำนองเดียวกัน การก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์หรือการทำนิติกรรมทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเปลี่ยนมาจากการส่งเป็นกระดาษหรือจดหมายมาเป็นการส่งทาง e-mail , facebook หรือ line เป็นต้น จะเป็นหลักฐานในการพิสูจน์ว่ามีการทำนิติกรรมจริงและมีการปฏิบัติตามสัญญาหรือไม่ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องปรับปรุงกระบวนการพิจารณาในการสืบพยานในคดีแพ่งคดีอาญาและคดีปกครองต่อไป

ความเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยที่จะก้าวเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ทำให้เห็นว่า กฎหมาย และนักนิติศาสตร์ จะต้องเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย คงต้องกลับมาทบทวนตั้งแต่กฎเกณฑ์ของกฎหมายว่า กฎหมายในยุคปัจจุบันเป็นอุปสรรคหรือไม่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมแบบใหม่หรือไม่และหากเป็นอุปสรรคจะปรับ

ปรุงแก้ไขอย่างไร ซึ่งต้องมึงานศึกษาวิจัย และนำเสนอแนวทางแก้ไขให้แก่รัฐบาลในเรื่องต่างๆ ต่อไป

ในด้านนักนิติศาสตร์ต้องยอมรับว่า นักกฎหมายที่เป็นกำลังสำคัญเป็นหัวหน้าหน่วยงาน เป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจหรือเป็นผู้ตัดสินใจตัดสินใจต่างๆ เป็นนักกฎหมายที่อยู่ในยุคที่ไม่มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ความคุ้นเคยและความเข้าใจในระบบเทคโนโลยี จึงมีความจำเป็นต้องให้ข้อมูลเพิ่มขึ้นแก่ท่านเหล่านั้นวันแต่ท่านเหล่านั้นจะอยู่ในแวดวงของการใช้เทคโนโลยีก็จะเข้าใจได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้การสร้างความรู้เข้าใจและการนำเทคโนโลยีไปใช้ในหน่วยงานและการดำเนินกระบวนการพิจารณาตัดสินจึงเป็นกลไกหนึ่งที่จะทำให้การบริหารกระบวนการยุติธรรม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบุคลากรที่ดำเนินงานเข้าใจสาระของเทคโนโลยีดังกล่าว

กลับมาที่สถาบันทางการศึกษานิติศาสตร์ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตบัณฑิตออกไปทำงานในภาครัฐภาคเอกชน และภาคบริการต่างๆ ความเข้าใจของนักศึกษาที่เข้าศึกษาในด้านเทคโนโลยี น่าจะดีกว่าในยุคก่อนๆ เพราะเป็นคนในรุ่น Gen Y Gen Z ในขณะที่เนื้อหาการเรียน การสอนเกี่ยวกับกฎหมายยังอยู่ในยุคเดิมๆ เนื้อหาและวิธีการสอนจึงต้องปรับเปลี่ยนที่จะผลิตนักนิติศาสตร์ ให้คิดเป็น คิดได้ และวิเคราะห์กฎหมายได้ การเรียนการสอนในชั้นเรียน จึงไม่ใช่การนำเสนอข้อมูลกฎหมายหรืออธิบายเนื้อหาของกฎหมายเป็นหลัก เพราะข้อมูลเหล่านี้ นักศึกษาสามารถสืบค้นและหาได้จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ในห้องเรียนควรมีการเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำเสนอความคิดเห็นทางกฎหมายเพื่อให้ให้นักกฎหมายมาใช้ได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม รวมถึงการนำข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันมาศึกษา นอกเหนือจากข้อเท็จจริงหรือตัวอย่างที่ได้จากคำพิพากษาของศาลฎีกาซึ่งเป็นคดีที่เกิดขึ้นในอดีตแต่เพียงอย่างเดียว การพัฒนาการเรียนการสอน ทั้งผู้เรียนผู้มีการใช้กฎหมายอย่างวิเคราะห์ และเป็นธรรม มีจริยธรรมในการนำกฎหมายมาใช้ รวมถึงการพัฒนาผู้สอนให้สามารถนำพนักศึกษามาให้สามารถคิดเป็นวิเคราะห์ได้ จึงเป็นแนวทางในการผลิตนักนิติศาสตร์ ให้ออกมาเพื่อทำงานให้กับสังคมที่กำลังเปลี่ยนไปในยุคไทยแลนด์ 4.0 ต่อไป

Source :

โฆสท์ยูเกย์

Date :

13 ต.ค. 2560

Page :

88

No :

เลื่อนชัชะตา : การ์ดพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยโดยกลุ่มนักบริวชียจำนวน 85 คน เดินทางมาฟังคำพิพากษาศาลฎีกา คดีบุกรุกอาคารสำนักงาน สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) เพื่อกดดันรัฐบาล สมคิด สุนทรเวช เมื่อปี 2551 อย่างไรก็ตามศาลได้เลื่อนอ่านคำพิพากษาออกไปเป็นวันที่ 22 ต.ค. 2560 เนื่องจากจำเลย 2 รายไม่มา ที่ศาลอาญา รัชดาภิเษก ๕^๖

Source :

มติชน

Date : 13 ต.ค. 2560

Page : 9

No: 60354922

เหยี่ยวกลาม

คำถามจากความตาย(29)

การปกครองประเทศต้องใช้ “หลักนิติรัฐ” เป็นหนทางพื้นฐาน สร้างประเทศที่ทุกคนไม่ยินยอมฝ่าฝืนกฎหมาย มีกฎหมายแล้วต้องปฏิบัติตาม การบังคับใช้กฎหมายก็ต้องเคร่งครัดและเมตตาหมายต้องจับลงโทษ

จะต้องสร้างประเทศให้เป็น “นิติรัฐ” ที่ผู้บังคับใช้กฎหมายเชื่อตรงต่อกฎหมาย ถ้ามีอำนาจ จะต้องรับผิดชอบ ถ้าใช้อำนาจ ต้องยินยอมให้ตรวจสอบ หากฝ่าฝืนกฎหมายจะต้องลงโทษ ดำเนินคดี

จะต้องพยายามทำให้ประชาชนสัมผัสได้ถึง **ความยุติธรรมและความเป็นธรรมในทุกคนดีความ!**

ส่งเสริมความยุติธรรมและความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม

จะเกิดขึ้นได้อย่างไร?

“**การปฏิรูประบบตุลาการ**” คือส่วนสำคัญของการปฏิรูประบบการเมือง ต้องเร่งสร้าง “**ระบบตุลาการ**” ที่ยุติธรรม และมีประสิทธิภาพเท่าต้องยื่นให้มัน หลังจะต้องยึดตรง ปฏิบัติตามความจริง ปฏิบัติตามกฎหมาย มีความยุติธรรม เทียงตรง ไม่เอินเอียง

ต้องดำเนินการปฏิรูปในเชิงลึก ส่งเสริมให้ **ความยุติธรรมและความเป็นธรรมเป็นค่านิยมหลัก**

อ่านมาทั้งหมดแล้ว ท่านคิดว่ากล่าวที่ตีๆ ฟังดูแล้วเท่านั้น ออกมาจากปาก “ผู้นำ” ประเทศใด?

ใช่หรือไม่ คำพูดแบบเดียวกันนี้ ได้ยินได้ฟังบ่อย แต่ “**เป็นไปไม่ได้**” ในทางปฏิบัติ เพราะความจริงอันปวดแปลบคือ “**คนไม่เท่ากัน**”

ด้วยคำทั้งหมดที่ยกมานั้น ตัดต่อย่อส่วนมาจากหนังสือชื่อ “**สีจิ้นผิง : ยุทธศาสตร์การบริหารประเทศ**” จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์มติชน นำอ่านมากๆ

เพิ่งจะมีข่าวไปเมื่อเร็วๆ นี้ว่า ในช่วง 5 ปีที่ “**สี จิ้นผิง**” ขึ้นมามีอำนาจพร้อมกับประกาศกวาดล้างการทุจริตคอร์รัปชั่น ตั้งแต่ระดับ “**เสือ**” (เจ้าหน้าที่รัฐผู้ทรงอิทธิพล) จนถึง “**แมลงวัน**” (เจ้าหน้าที่รัฐระดับล่าง)

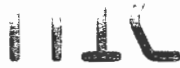
มีข้าราชการทุกระดับถูกดำเนินคดีและลงโทษไปแล้วราว 1.3 ล้านคน

ในจำนวนนั้นที่ฮือฮาไปทั่วโลก เช่น ระดับอดีตรองประธานศาลฎีกา อดีตรัฐมนตรีกระทรวงกิจการรถไฟ และอดีตหัวหน้าฝ่ายความมั่นคง

คำประกาศของผู้นำจีนน่าเชื่อถือเพราะพูดจริง-ทำจริง เสมอหน้า เสมอกันตามประโยคเด็ดของ สี จิ้นผิง ที่ว่า

“**จะต้องพยายามทำให้ประชาชนสัมผัสได้ถึงความยุติธรรม และความเป็นธรรมในทุกคนดีความ**”

ต่างสิ้นเชิงกับในบ้านเราที่เอาแต่พูด **ล่วงเลยมากกว่า 7 ปี “คดี 99 ศพ”** ยังไม่มีที่ท่าว่าจะได้สัมผัสกับ “**ความยุติธรรม**” !?!!

Source : มติชน

Date : 13 ต.ค. 2560

Page : 7

No: 60354918

จ่อฟันม.112มูลนิธิ-เจ้ามอญเก้ เผยพฤติกรรมคล้าย‘หญิงไก่’

เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม ที่กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (บช.ก.) พล.ต.ท. จูดีราษ หนองหารพิทักษ์ ผบช.ก. ประชุมร่วมกับ พล.ต.ต.สุริยา สิงหกมล รองอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) และเจ้าหน้าที่กองบังคับการปราบปราม (บก.ป.) เพื่อวางแนวทางการคลี่คลายคดีเครือข่ายมูลนิธิอาสาบรรเทาภัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่พบพฤติกรรมมีการแอบอ้าง นำภาพถ่ายกิจกรรม แต่งเครื่องแบบ แต่งกายคล้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไปหลอกลวงนักธุรกิจร่วมลงทุน มูลค่าความเสียหายจำนวนมาก

พล.ต.ท.จูดีราษกล่าวว่า คดีนี้อยู่ในความรับผิดชอบของดีเอสไอ แต่ บช.ก.จะช่วยสืบสวนหาพยานหลักฐานรวบรวมข้อมูลจากผู้เสียหายที่อยู่ในหลายพื้นที่ทั่วประเทศจากการสืบสวนย้อนหลังไป 2 ปี กลุ่มนี้มีพฤติกรรมการหลอกลวงชัดมาก โดยพบว่ามีการแอบอ้างเบื้องสูง อ้างอิงสถาบัน ทำให้กลุ่มคนซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีศักยภาพสูงทางการเงินหลงเชื่อ ตกเป็นเหยื่อ

“กลุ่มนี้มีพฤติกรรมใกล้เคียงกลุ่มของหญิงไก่ กิมเอ็ง แต่เหยื่อของกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีกำลังทางการเงินสูงกว่า อยู่ระหว่างการ

ขยายผล ไม่ขอเปิดเผยว่ามีตำรวจหรือทหารเข้าไปเกี่ยวข้องหรือไม่ แต่หากขยายถึงใครอีก 10 คน 30 คน เกี่ยวข้องก็ดำเนินคดีทั้งหมดได้ประสานไปยังสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) ให้ตรวจสอบเส้นทางการเงิน หากมีความผิดก็จะดำเนินคดีฐานฟอกเงินด้วย” พล.ต.ท.จูดีราษกล่าว

ด้าน พล.ต.ต.สุริยา กล่าวว่า จากการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างบริษัท ฮัจยี กรู๊ป จำกัด ที่แอบอ้างว่ารู้จักกับเจ้ามอญ หลอกลวงนักลงทุนไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านกับมูลนิธิอาสาบรรเทาภัยฯ นั้น พบว่ามูลนิธิอาสาบรรเทาภัยฯ มีอย่างน้อย 2 สาขา ที่ อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี และ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี พบความเชื่อมโยงของมูลนิธิอาสาบรรเทาภัยฯ กับบริษัท ฮัจยี กรู๊ป ในลักษณะร่วมกันเป็นขบวนการ นอกจากแจ้งข้อกล่าวหา ร่วมกันฉ้อโกง และนำเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จแล้ว ยังอยู่ระหว่างรวบรวมหลักฐานแจ้งข้อหาความผิดเพิ่มเติม ทั้งความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 112 รวมถึงพฤติกรรมที่เข้าข่ายความผิดชองโจรและฟอกเงินด้วย ขณะนี้ออกหมายจับ 9 ราย และจับกุมได้ 7 ราย

Source :

กรุงเทพธุรกิจ

Date :

13 ต.ค. 2560

Page :

17

No :

หลังกลต.ใช้มาตรการทางแพ่งลงโทษเอาผิดได้เพิ่มขึ้น

17

คดีความตลาดหุ้นทะเลาะ

แจ้งร้องกฎหมายหาข้อบกพร่องเรียกเงิน
ผู้บริหารทุจริตคืนบริษัท

กรุงเทพธุรกิจ ● ก.ล.ต.รับคดีตลาดหุ้นพุ่ง
หลังจากใช้กฎหมายใหม่ดำเนินการมาตรฐาน
ทางแพ่ง ทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินคดีเพิ่ม
ขึ้น 10 เดือน ดำเนินการไปแล้ว 8 คดี พร้อมหา
แนวทางเอาผิดผู้บริหารที่กระทำทุจริตเรียกเงิน
คืนบริษัท ผ่านมาตรการทางแพ่ง

นายสมชาย พงษ์พัฒน์ชาติศิลป์ ผู้ช่วย
เลขาธิการ สายบังคับใช้กฎหมาย สำนักงาน
คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ
ตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เปิดเผยว่า การที่
ก.ล.ต.ได้นำมาตรการดำเนินคดีทางแพ่ง
มาบังคับใช้ลงโทษบริษัทจดทะเบียนและ
ผู้บริหารในตลาดหุ้นส่งผลให้จำนวนคดี
ต่างๆเพิ่มขึ้น เนื่องจากมาตรการลงโทษ
ทางแพ่งช่วยให้การดำเนินคดีมีขอบเขตที่
กว้างมากขึ้น ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาพบว่า คดีที่
เข้าสู่การพิจารณาของสำนักงานก.ล.ต.มี
ทิศทางเพิ่มขึ้น

"หลังจากบังคับใช้มาตรการลงโทษ
ทางแพ่ง ช่วงที่ผ่านมาพบว่า จำนวนคดี
ต่างๆนั้นก็มีมากขึ้น เพราะมาตรการทาง
แพ่งช่วยเพิ่มขอบเขตการดำเนินการความ
ผิดจากเดิมที่ 10 คดี อาจจะดำเนินการได้
จริงๆ เพียง 3 คดี แต่เมื่อมีมาตรการลงโทษ
ทางแพ่ง ก็จะพบว่า การดำเนินคดีได้เพิ่มขึ้น
เป็น 8 คดี"

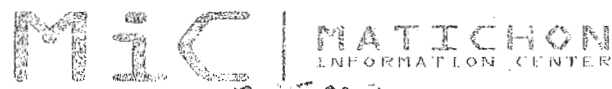

ทั้งนี้ ประสิทธิภาพของการดำเนินคดี
ทางแพ่งคือ ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์จนสิ้นข้อ
สงสัยเหมือนกับคดีอาญา ซึ่งมาตรการลงโทษ
ทางแพ่งจะดำเนินการในลักษณะของการ
ปรับหุ้น หรือการใช้ข้อมูลภายใน โดยสถิติ
ในช่วง 10 เดือนแรก พบว่า มีคดีที่
ดำเนินการไปแล้ว 8 คดี กับผู้กระทำ
ความผิดจำนวน 21 ราย อยู่ในฐานความ
ผิดเกี่ยวกับการขาดความระมัดระวัง
ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารบริษัท
จดทะเบียน โดยเป็นเงินค่าปรับทางแพ่ง
จำนวน 31 ล้านบาท และให้ชดเชยค่าเสียหาย
ทั้งสิ้น 19.6 ล้านบาท

อย่างไรก็ตาม สำนักงานก.ล.ต.อยู่
ระหว่างการศึกษาแนวทางการเรียกเงินคืน
จากผู้บริหารบริษัทจดทะเบียนที่เข้าไปกระทำ
การทุจริตในบริษัท โดยไม่พึ่งพิงคดีอาญา
เนื่องจากระยะหลังการทำคดีในตลาดหุ้น
มีทิศทางที่เปลี่ยนไปจากเดิม โดยจะใช้การเข้า
สร้างราคาหุ้น หรือใช้ข้อมูลภายใน (อินไซด์)
เป็นการเข้าซื้อธุรกิจของบริษัท และเลือกใช้

ทำธุรกรรมภายในบริษัทที่มีความผิดปกติ
ตัวอย่างเช่น การทำธุรกรรมการซื้อขาย
ที่แพง และขายราคาที่ถูก ซึ่งพฤติกรรม
ลักษณะดังกล่าว สำนักงานก.ล.ต.ยอมรับ
ว่ามีการตรวจสอบได้ยากมากขึ้นเพราะ
มีความซับซ้อนกว่าอดีต

แนวทางที่สำนักงานก.ล.ต.พิจารณา
คือ จะต้องดำเนินการด้วยวิธีทางแพ่ง
เพื่อเรียกค่าเสียหายจากกรรมการ
หรือผู้บริหารบริษัทที่กระทำการทุจริต
คืนให้กับบริษัท พร้อมทั้งอัตราดอกเบี้ย
เนื่องจากวิธีการทางแพ่งจะไม่จำเป็นต้อง
พิสูจน์จนสิ้นข้อสงสัย และใน
ขณะเดียวกัน ยังสามารถดำเนินคดี
ทางอาญาได้อีกด้วย แต่การจะบังคับใช้
กฎหมายรูปแบบดังกล่าวต้องพิจารณา
ว่าเป็นการดำเนินคดี 2 คดี ใน 1 ความ
ผิดหรือไม่ ซึ่งคาดว่าจะต้องใช้เวลาปรับปรุง
หรือเปลี่ยนแปลงกฎหมายให้เกิด
ความชัดเจนและคงต้องใช้เวลาาน
พอสมควร

	Subject Heading :
Source : ไทยรัฐ	
Date : 13 ต.ค. 2560 Page : 15	No :

● กลับแก๊ง นศ.นิด้า : เมื่อวันที่ 12 ต.ค. ผู้สื่อข่าวรายงานว่า วันที่ 11 ต.ค. ศาลอาญาคดีทุจริต และประพฤติมิชอบกลาง อ่านคำพิพากษาคดีนาย ธนกฤต ปัญญาทองเสมอ หรือนายสมศักดิ์ ทองเสมอ นักศึกษาปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เป็นโจทก์ฟ้องนายสมบัติ ชำรงธัญวงศ์ อดีตอธิการบดีนิด้า นายประดิษฐ์ วรรณรัตน์ นายบรรเจ็ด สิงคะเนติ อดีตคณบดีคณะนิติศาสตร์นิด้ากับพวก เป็นจำเลยที่ 1-22 รุานร่วมกันปฏิบัติหรือละเว้น การปฏิบัติโดยมิชอบ โจทก์ฟ้องว่าระหว่างปี 2553-2555 โจทก์เป็นนักศึกษา ป.โทนิด้า สอบผ่านวิชา วิทยานิพนธ์ตามระเบียบคณะนิติศาสตร์ แต่จำเลย ทั้งหมดร่วมกันปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติเจตนา ให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ เนื่องจากไม่พอใจที่ เคยร้องเรียนจำเลยที่ 3 เป็นเหตุให้โจทก์ไม่สำเร็จ การศึกษาศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่าการที่โจทก์ร้องเรียน ให้ตรวจสอบจำเลยที่ 3 ตลอดมา ทำให้เชื่อว่า เป็นมูลเหตุจูงใจให้จำเลยที่ 3 เลือกตัดสินใจ พิจารณา ว่า จำเลยที่ 1 และที่ 3 มีความผิด แต่เนื่องจากเป็น ข้าราชการและนักวิชาการที่ไม่ปรากฏว่ากระทำผิด เห็นสมควรรอการกำหนดโทษเป็นเวลา 3 ปี ยกฟ้อง จำเลยที่ 2 4-22 คำขออื่นทั้งในส่วนอาญาและแพ่ง ให้ยก ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ.

MIC	MATICHOH INFORMATION CENTER	Subject Heading :
Source : เติลินีส (ข่าว)		
Date : 13 ต.ค. 2560	Page : 14	No :

ล่าชื่อบริกรูปไม่มีติดคุกเพราะจน

เมื่อวันที่ 11 ต.ค. ที่ห้องประชุมจิตติ ดิงสภักดิ์ คณะนิติศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ เครือข่ายปฏิรูปการประกันตัวเพื่อคนจน จัดเสวนาในหัวข้อ “ปฏิรูปการประกันตัวเพื่อความเสมอภาคในสังคม ร่วมกันแสวงหามาตรการทดแทนการขังระหว่างพิจารณา” โดย นายบุญรอด ต้นประเสริฐ ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลอุทธรณ์ภาค 1 กล่าวว่า การปล่อยชั่วคราวไม่ใช่เรื่องศาลอย่างเดียว แต่เกี่ยวข้องกับตำรวจด้วย การขังระหว่างพิจารณาคดีสถานะจะไม่เหมือนการขังคนต้องโทษจำคุกหลังพิพากษา ปัจจุบันหลักประกันตัวมีความยืดหยุ่น แต่การปล่อยตัวชั่วคราวเพียงร้อยละ 40 และที่เหลือร้อยละ 60 ไม่มีการขอประกันตัว เนื่องจากส่วนหนึ่งต้องการรับสารภาพ หรือไม่มีเงินยื่นประกันตัว ซึ่งการศึกษาจากทั่วโลกเห็นตรงกันว่าเงินไม่ใช่หลักประกันว่าคนที่กำลังถูกกล่าวหาจะไม่หนี ดังนั้นจะต้องมีข้อมูลมาใช้เป็นเครื่องมือในการพิจารณาประกันตัว และโครงการประเมินความเสี่ยงและกำกับดูแลในการปล่อยตัวชั่วคราวของศาลยุติธรรมที่จัดทำขึ้นเป็นเครื่องมือที่จะช่วยเหลือคนกลุ่มนี้ได้ เพื่อไม่ให้ถูกมีไว้ขังคนจน

ด้านนายปริญญา เทวานฤมิตรกุล อาจารย์คณะนิติศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์ กล่าวว่า ในรัฐธรรมนูญมาตรา 29 บัญญัติไว้ว่า ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาไม่ใช่ผู้กระทำความผิดจนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาล แต่ปัจจุบันปฏิบัติเหมือนเป็นนักโทษตามคำพิพากษา ทั้งนี้เรื่องการปล่อยชั่วคราว ที่ผ่านมาก็ชัดเจนว่าเงินไม่ใช่หลักประกันว่าจะไม่ให้คนหลบหนีได้ ถึงเวลาหรือยังที่จะเลิกการใช้เงินป้องกันการหลบหนี ขณะนี้ผู้ต้องหาหรือจำเลยกว่า 63,000 คนที่ถูกขัง เพราะยังไม่มีเงินประกันตัว จึงขอเชิญชวนให้ผู้พิพากษาที่ใช้ดุลพินิจประเมินการปล่อยตัวมากกว่าใช้เพียงเรื่องเงิน จึงอยากขอธรรมภิบาลในแคมเปญ “ต้องไม่มีใครติดคุกเพราะจน” ร่วมเข้าชื่อผ่านช่องทาง [Change.org/BailReform](https://change.org/bailreform) โดยตั้งเป้าไว้ 66,000 รายชื่อ นับเป็น 1 ชื่อ ต่อผู้ต้องขัง 1 คน ที่ตอนนี้ถูกขังเพราะไม่มีเงินประกัน โดยที่ยังไม่มีคำพิพากษาว่ากระทำความผิด ซึ่งขณะนี้ผู้เข้าชื่อแล้ว 10,410 คน หากครบจะยื่นต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ให้บรรจุในแผนปฏิรูปแห่งชาติต่อไป.